

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/177/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7917212228
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiovej
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7917212228.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Jarmily Čabaiovej v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, Bratislava, proti žalovanej: B. T., nar. X.X.XXXX, bytom B. XXX/XX, X. B., o zaplatenie 464,57 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 23. marca 2018, č. k. 12Csp/253/2017-78

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutom zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trebišov (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 613,25 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 464,57 Eur od 26.8.2014 do zaplatenia (I), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II) a rozhodol tiež o trovách konania tak, že žiadnej zo strán nárok na ich náhradu nepriznal (III).

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 464,57 Eur, úrokov kapitalizovaných ku dňu 24.8.2017 v sume 518,12 Eur a počnúc nasledujúcim dňom až do zaplatenia vo výške 25,5 % ročne zo sumy 464,57 Eur, ďalej poplatkov v sume 57,10 Eur a napokon tiež úrokov z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 464,57 Eur od 25.8.2017 do zaplatenia. Uplatnenej pohľadávke zodpovedal podľa skutkového vymedzenia žaloby peňažný záväzok žalovanej zo Zmluvy o úvere „Dostupná pôžička“ zo dňa 25.10.2011, uzavretej medzi spoločnosťou Poštová banka, a.s. (ďalej tiež len „Poštová banka“) ako veriteľom a žalovanou v hmotnoprávnom postavení dlžníka (ďalej tiež len „úverová zmluva“), na základe ktorej Poštová banka poskytla žalovanej peňažné prostriedky v sume 1.000,- Eur, ktoré sa zaviazala vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi v percentuálnej výške 25,50 % ročne a s poplatkami pri ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) 28,70 % v 40 mesačných splátkach po 40,62 Eur. Žalovaná podľa tvrdenia žalobcu prestala takto dohodnuté splátky úveru platiť a z toho dôvodu Poštová banka listom zo dňa 25.8.2014 uplatnila právo na okamžité zosplatenie celého úverového záväzku, v tom čase v sume 613,25 Eur (istina 464,57 Eur, úroky 91,58 Eur, poplatky 49,24 Eur, poistné 7,86 Eur). Žalobca nadobudol úverovú pohľadávku na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13.6.2017.

3. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku bez zvyšku vyšiel zo skutkového stavu, zodpovedajúceho opisu skutkového deja žalobcom. Na takto ustálený skutkový stav aplikoval ust. § 497 a § 503 zák. č. 513/1991 Z. z., Obchodný zákonník, v znení neskorších zmien a doplnkov, § 3 ods. 1 a 2, § 39, § 52 ods. 2, § 53 ods. 1 a 5 a § 658 ods. 1 zák. č. 40/1964 Z. z., Občiansky zákonník, v znení neskorších zmien a doplnkov, § 4 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z., o ochrane spotrebiteľa, v znení neskorších zmien a doplnkov a § 2 ods. 2 písm. d) zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v znení neskorších zmien a doplnkov, právne posúdil vzťah

strán ako záväzkový zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, v rámci ktorého podľa záveru prvoinštančného súdu Poštová banka po práve ku dňu 25.8.2014 zosplatnila celý zostatok úveru. Súd prvej inštancie posúdil ako dôvodne uplatnenú a priznal žalobcovi úverovú pohľadávku v celkovej sume 613,25 Eur, pozostávajúcu z úverovej istiny 464,57 Eur, z úrokov do zosplatnenia úveru v sume 91,58 Eur z poplatkov v sume 49,52 Eur a z poisťného v sume 613,25 Eur. Za omeškanie žalovanej so splnením tejto peňažnej povinnosti zároveň prvoinštančný súd priznal žalobcovi tiež úroky z omeškania s použitím ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vo výške vyplývajúcej z ust. § 3 ods. 1 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení neskorších zmien a doplnkov. V ostatnej časti, teda čo do úrokov po zosplatnení úveru, kapitalizovaných ku dňu 24.8.2017 v sume 426,54 Eur (518,12 Eur - 91,58 Eur), a tiež vo výške 25,5 % ročne zo sumy 464,57 Eur od 25.8.2017 do zaplataenia, súd prvej inštancie žalobu zamietol. Na vysvetlenie zamietavého rozhodnutia súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Povinnosť dlžníka uhradiť úroky z úveru za čas po zosplatnení by bolo v rozpore s ustanovením § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z., pretože v zmluve nebola dohodnutá povinnosť žalovaného uhrádzať úroky z úveru aj za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti a použitie ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nie možné vzhľadom k ustanoveniu § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zároveň by znamenala hrubú nadvládu dodávateľa voči spotrebiteľovi“. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 2 C.s.p. čiastočným procesným úspechom oboch strán v spore.

4. Proti zamietavému výroku (II) a výroku o trovách konania napadnutého rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd v týchto častiach zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a prizná žalobcovi tiež nárok na plnú náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, alternatívne aby ho v tomto rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní žalobca predovšetkým vytkol napadnutému rozsudku nedostatky riadneho odôvodnenia. Podľa odvolateľa z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, z akého právneho predpisu súd prvej inštancie vyvodil záver o neúročení úveru po vyhlásení jeho predčasnej splatnosti a tiež ani akými úvahami k tomuto záveru dospel. V ďalšej časti odvolania žalobca polemizoval s právnym názorom súdu prvej inštancie, pripúšťajúcim úročenie úveru len do jeho zosplatnenia. V podstatnom argumentoval, že úroky z úveru predstavujú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov - cenu úveru, ktorú je podľa jeho názoru dlžník povinný zaplatiť za obdobie až do reálneho vrátenia peňazí. Právo veriteľa na úroky aj po zosplatnení úveru možno podľa argumentácie odvolateľa vyvodiť tiež jazykovým výkladom ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, upravujúceho povinnosť dlžníka v prípade vrátenia poskytnutých peňazí pred určenou dobou platiť úroky za dobu do vrátenia peňažných prostriedkov. Nepripustenie úročenia po zosplatnení úveru podľa žalobcu vedie k nelogickému usporiadaniu, kedy sa veriteľ uplatnením práva na okamžité zosplatnenie úveru z hľadiska úrokov dostáva do nevýhodnejšej pozície a prakticky tým motivuje dlžníkov riadne si neplniť záväzky. Priznaniu úrokov z poskytnutých peňazí za obdobie po zosplatnení nebráni podľa názoru odvolateľa ani paralelne existujúca povinnosť dlžníka platiť za omeškanie s vrátením úveru úroky z omeškania. Žalobca na podporu tohto svojho názoru vo svojej argumentácii akcentoval odlišnosť oboch týchto plnení s dôrazom na povahu úrokov ako odplaty za prenechanie peňazí a naproti tomu sankčný charakter úrokov z omeškania. V odvolaní žalobca napokon poukázal na to, že v skutkovom závere, že v zmluve nebola dohodnutá povinnosť žalovaného uhrádzať úroky z úveru aj za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti súd prvej inštancie nepremietol tiež obsah obchodných podmienok v ktorých bode 6.4. je upravené právo veriteľa v prípade predčasného zosplatnenia úveru úrочиť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku. Svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku, na prítomnosť skutkovej vady, majúcej pôvod v nevykonaní navrhnutých dôkazov, a tiež v nesprávnom vyhodnotení vykonaného dokazovania a na nesprávne právne posúdenie vecí, podľa úvahy odvolacieho súdu žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. 365 ods. 1 písm. b), e), f), a h) C.s.p. V odvolaní žalobcom formálne označené a i citované odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), d) a g) C.s.p. neboli podporené konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na nesplnenie procesných podmienok konania, na prítomnosť inej vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a na možnosť zvrátenia zisteného skutkového stavu ďalšími prípustnými prostriedkami procesného útoku alebo procesnej obrany, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu neboli tieto ďalšie odvolacie dôvody žalobcom materiálne a preto ani procesne účinne uplatnené. Pre úplnosť sa v tejto súvislosti žiada poznamenať, že na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok musí odvolací súd v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

5. Vyhovujúci výrok napadnutého rozsudku (I) nebol odvolaním napadnutý; v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť v zmysle ust. § 367 ods. 1 a contrario C.s.p., a preto nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

6. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

7. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 v spojení s ust. § 367 ods. 2 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario C.s.p., v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), f), a h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

8. Žalobca odvolacími námietkami, poukazujúcimi na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v intenciách odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p., učinil predmetom odvolacieho prieskumu tiež správnosť procesného postupu prvoinštančného súdu z hľadiska rešpektovania jeho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

9. Už skoršia judikatúra Najvyššieho súdu SR (R111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmatečnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.). S týmto názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (por. napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v procesnej úprave, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. I naďalej teda z pohľadu odvolacích dôvodov nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočniť jej procesné práva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. (z hľadiska podmienok prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) C.s.p.; do 30.6.2016 ust. § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.) len v celkom ojedinelých (extrémnych) prípadoch, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (por. Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Za procesnú vadu konania podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p (§ 420 písm. f) C.s.p.) teda nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (por. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/84/2017 zo dňa 25.10.2017). Ústavný súd SR v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

10. Podľa ust. § 220 ods. 2 C.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Preto zákon v citovanom ustanovení určuje konkrétne zákonné

požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejماً jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Zákon vyžaduje, aby súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzil tiež, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadné, ktoré z nich boli medzi stranami nesporné a aké skutkové závery a na podklade ktorých dôkazov urobil vo vzťahu k skutočnostiam sporným. V odôvodnení rozsudku súd ďalej vysvetlí, aké skutkové zistenie odôvodnilo aplikáciu zvolenej právnej normy, podá jej interpretáciu na konkrétne okolnosti prípadu a vyvodí z nej závery o spornom práve či povinnosti. Povinnosťou súdu je v odôvodnení sa vysporiadať tiež s rozhodujúcimi argumentmi strán; z odôvodnenia má pritom podľa právnej praxe vyplývať dôvod, pre ktorý súd prijal či odmietol rozhodujúce argumenty, pričom len konštatovanie nesprávnosti či irelevantnosti argumentácie bez náležitého zdôvodnenia, požiadavku riadneho odôvodnenia nespĺňa.

12. Súd prvej inštancie vysvetlil svoje zamietavé rozhodnutie skutkovým záverom, že v úverovej zmluve sa strany nedohodli na povinnosti žalovaného uhrádzať úroky z úveru aj za obdobie po vyhlásení jeho predčasnej splatnosti a právnou úvahou, podľa ktorej „Povinnosť dlžníka uhradiť úroky z úveru za čas po zosplatnení by bolo v rozpore s ustanovením § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z., pretože v zmluve nebola dohodnutá povinnosť žalovaného uhrádzať úroky z úveru aj za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti a použitie ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nie možné vzhľadom k ustanoveniu § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zároveň by znamenala hrubú nadvládu dodávateľa voči spotrebiteľovi.“

13. Podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

14. Podľa ust. § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

15. Podľa ust. § 2 písm. d) zák. č. 129/2010 Z. z., na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,

16. Podľa ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

17. V odôvodnení napadnutého rozsudku sa súd prvej inštancie, čo spôsobu právneho posúdenia zamietavého rozhodnutia, obmedzil len na citáciu práve zmienených zákonných ustanovení, s konštatovaním, že povinnosť platiť úroky po zosplatnení úveru by s nimi bola v rozpore. Neozrejmil však, aká skutočnosť (skutočnosti) odôvodnila aplikáciu týchto noriem, nevysvetlil spôsob ich interpretácie na posudzovaný prípad a predovšetkým zrozumiteľne nevysvetlil právny záver o neúročení poskytnutých peňazí po zosplatnení úveru, ktorý z nich v konečnom dôsledku vyvodil. Zo znenia týchto noriem pritom vyplýva, že žiadna z nich úročenie spotrebiteľského úveru po jeho zosplatnení výslovne neupravuje, a tak je nanajvýš zrejmé, že sa záver v tejto otázke bez bližšieho vysvetlenia rozhodujúcich úvah nemôže zaobísť. Možno preto konštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahovalo zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, prakticky odôvodnenie spôsobu právneho posúdenia veci neobsahovalo vôbec. Bez náležitého vysvetlenia ostal tiež rozhodujúci skutkový záver súdu prvej inštancie, že v úverovej zmluve nebola dohodnutá povinnosť žalovaného uhrádzať úroky z úveru aj za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti. V tejto súvislosti z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, z akých dôkazov prvoinštančný súd vyšiel vo vzťahu k sporným skutočnostiam a či medzi nimi boli tiež obchodné podmienky pre úver dostupná pôžička (ďalej tiež len „ÚP“), ktoré žalobca v priebehu konania predložil, a ktoré podľa jeho odvolacej námietky vo svojom bode 6.4. dohodu o úročení zosplatneného úveru naproti skutkovému zisteniu súdu prvej inštancie obsahujú.

18. Nemožno preto inak ako súhlasiť s odvolateľom v tom, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nespĺňa parametre riadneho odôvodnenia, nakoľko nepodávalo ani len základné vysvetlenie skutkových

a právnych dôvodov podstatných pre zamietavé rozhodnutie súdu prvej inštancie. Tento nedostatok odôvodnenia možno bezpochyby považovať za už zmienenú celkom ojedinelú situáciu (extrém) pri odôvodňovaní rozhodnutia a nie iba nespokojnosť odvolateľa so zdôvodnením. Z pohľadu uplatneného odvolacieho dôvodu je pre tento nedostatok rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k dotknutej časti uplatneného nároku nepreskúmateľným, čo zakladá nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva, a tým dôvodnosť žalobcom uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.

19. Z týchto dôvodov odvolací súd preskúmaný rozsudok v odvolaní napadnutom zamietavom výroku a v závislom výroku o trovách konania (§ 379 písm. a) C.s.p) zrušil postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. a v zmysle ust. § 391 ods. 1 C.s.p. vec vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

20. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie predovšetkým zabezpečiť si pre svoje skutkové závery dostatočný skutkový podklad procesne predpokladaným spôsobom. V tomto postupe sa najmä vysporiada s listinnými dôkazmi, ktoré žalobca v priebehu konania už predložil, ktoré strany navrhnú v nastávajúcom priebehu konania, alebo ktoré sú pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a ich vykonanie je možné aj bez iniciatívy spotrebiteľa s použitím ust. § 295 C.s.p. Po prípadnom doplnení dokazovania súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne, s tým, že v novom rozhodnutí vezme do úvahy len tie skutočnosti, ktoré vyšli (vyjdú) v konaní najavo (Čl. 11 ods. 4 C.s.p.) procesne správnym postupom, pričom vo svojich úvahách pri posudzovaní veci vyjde tiež z právneho názoru odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.), vyjadreného v tomto uznesení. Nové rozhodnutie súd prvej inštancie náležite odôvodní tak, aby sa dôsledne a presvedčivo vypořiadal so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní a argumentmi sporových strán a zároveň aby odôvodnenie nie len formálne spĺňalo náležitosti požadované ust. § 220 ods. 2 C.s.p., ale aby i materiálne zodpovedalo kritériám spravodlivého odôvodnenia.

21. K spôsobu právneho posúdenia veci v ďalšom konaní, reagujúc tým zároveň na odvolaciu argumentáciu žalobcu, odvolací súd uvádza: Právna úprava odplaty za dočasné prenechanie peňažných prostriedkov úverovou zmluvou, z ktorej je potrebné, vzhľadom na absenciu inej občianskoprávnej úpravy (§ 52 ods. 2 posledná veta Občianskeho zákonníka) vyjsť i pri posudzovaní spôsobu úročenia spotrebiteľských úverov je obsiahnutá v ust. §§ 502 a 503 Obchodného zákonníka. Podľa ust. § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Podľa ust. § 503 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú. (2) Ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky. (3) Dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Z citovaných ustanovení je zrejmé, že zákon naproti času, od kedy je úverový dlžník povinný platiť úroky (od poskytnutia) výslovne neupravuje, až na prípad keď dlžník vráti poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, tiež do kedy úroky veriteľovi patria. To v praxi vyvolalo interpretačný spor, či sa poskytnuté peniaze úročia až do skutočného vrátenia poskytnutých peňazí alebo či povinnosť platiť úroky zaniká so splatnosťou úveru alebo jeho časti. Tento názorový nespor, a to je potrebné zdôrazniť, i keď v jej riešení možno zaznamenať istý trend, v smere dávajúcim za pravdu právnomu názoru, z ktorého v konečnom dôsledku zrejme vyšiel i prvoinštančný súd, jednoznačne a definitívne doposiaľ ukončený nebol. Pre objektívnosť je potrebné konštatovať, že predovšetkým v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu ČR (por. napr. žalobcom zmienený rozsudok sp. zn. 32 Cdo 3830/2014) možno zaznamenať názor, že veriteľovi patria úroky aj po zosplatení úveru. V každom z odvolaciu súdu známych prípadov však riešenie tejto otázky nadväzovalo na záver o platnosti dohody veriteľa a dlžníka o úrokoch po zosplatení v úveru, pričom otázka výlučne zákonného rámca úročenia (teda o situáciu keď sa veriteľ s dlžníkom na úročení úveru po zosplatení nedohodli), sa v týchto, len na prvý pohľad obdobných prípadoch, neriešila. V podmienkach Slovenskej republiky síce uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98 zo dňa 1.7.2000, na ktoré sa v rozhodovacej praxi na podporu názoru o úročení úveru len do jeho splatnosti frekventovane odkazuje, nerieši túto otázku ťažiskovo a vyslovený právny názor k ďalšiemu postupu súdu prvej inštancie po zrušení jeho rozhodnutia " Odvolací súd v tejto súvislosti

upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 OBZ)", v ňom nie je nijak bližšie zdôvodnený. Na strane druhej však nemožno prehliadať, že zdôvodnenie založené i na tomto názore prešlo testom ústavnosti, pričom Ústavný súd SR vo svojom uznesení sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012, jednak zmienené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR považoval za súčasť štandardnej judikatúry všeobecných súdov a jednak výklad vo výsledku zodpovedajúci tejto alternatíve právneho posúdenia veci, považoval za ústavne akceptovateľný. Na podklade uvedených judikatórnych výstupov sa k tomuto názoru prikláňa tiež odvolací súd, pričom k formovaniu tejto jeho argumentačnej pozície došlo v podstatnom tiež na podklade týchto úvah: Interpretácia trvania úročenia úveru musí podľa úvahy odvolacieho súdu odzrkadľovať tiež samotnú podstatu úroku a špecifickosť právnej situácie, ktorá po zosplatnení úveru nastáva. Právna teória i rozhodovacia prax sú v tomto zmysle zajedno v tom, že úrok je cenou peňazí - odplatom veriteľa za to, že peňažné prostriedky dočasne prenechá dlžníkovi a ten ich v dohode stanovenej alebo na základe zákona veriteľom určenej dobe môže využívať. Rovnako nakoniec vníma podstatu úroku vo svojej právnej argumentácii i sám odvolateľ. Práve možnosť disponovať s peňažnou sumou na dosiahnutie vlastného hospodárskeho prospechu na strane dlžníka a získanie úroku za poskytnutie tejto možnosti na strane veriteľa predstavujú bezprostredný ekonomický dôvod (kauzu) vzniku právneho vzťahu z úverovej zmluvy. Účinným uplatnením práva mimoriadneho zosplatnenia úveru veriteľom dochádza celkom nepochybne k narušeniu tejto kauzy úverovej zmluvy; v ďalšom čase už totiž dlžník nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, keďže veriteľ mu túto možnosť už viac nedáva (odňal). Nevrátením prenechaných peňazí po zosplatnení úveru, bez ohľadu na to aké účinky z hľadiska trvania úverového vzťahu právnemu úkonu zosplatnenia pripíšeme, nepochybne vzniká protiprávny stav, s ktorým sú ako následok prípadne spojené sankčné (úroky z omeškania), zodpovednostné (náhrada škody) a zabezpečovacie plnenia (zmluvná pokuta), na ktorých sa účastníci pre tento prípad dohodli, alebo ktoré sú dané zákonom a nie záväzky majúce povahu odplaty, medzi ktoré úrok, ako už bolo vyjadrené skôr rozhodne patrí. Nemožno v tejto súvislosti prehliadnúť ani, že otázka „odplaty“ za nesplnenie povinnosti dlžníkom vyvstala výlučne v súvislosti s úverovými vzťahmi, pričom mimo nich odvolaciemu súdu nie sú zrejmé prípady, kedy by sa veriteľ po zročnení plnenia domáhal mimo sankčných, zabezpečovacích alebo zodpovednostných záväzkov tiež iných vedľajších plnení, majúcich povahu akejkoľvek zmluvnej odplaty. Takto napríklad po skončení nájmu prenajímateľa nežiadať nájomné až do vydania predmetu nájmu i napriek tomu, že zákon platenie nájomného len za obdobie trvania nájmu nelimituje (rovnako ako úrok pri úveroch). Možno síce namietat, že náhradu za užívanie veci bez právneho dôvodu vlastníci bežne žiadajú, treba mať ale na zreteli, že svojím charakterom sa nad akúkoľvek pochybnosť nejedná o odplatu, ale o náhradu zo zodpovednostného vzťahu z bezdôvodného obohatenia, ktorú, ako už bolo skôr zmienené, odvolací súd pripúšťa i v prípade úverových vzťahov. Odvolací súd teda nevzhladol právny, ekonomický a v svojej podstate ani žiaden iný racionálny dôvod, pre ktorý by výklad právnej úpravy mal smerovať k úročeniu poskytnutých peňazí aj po zosplatnení úveru, teda v čase, kedy veriteľ dlžníkovi neposkytuje možnosť užívať jeho peniaze, ale dlžník veriteľove peniaze protiprávne zadržáva. Celkom nepatričnou je argumentácia odvolateľa, založená na znení poslednej vety ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého úroky je povinný (dlžník) zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Použitá formulácia na prvý pohľad evokuje u zástancov úročenia úveru aj po splatnosti, že tým je otázka zodpovedaná „do vrátenia“, a teda nie do splatnosti; tento argument však vo svojej podstate abstrahuje od toho, že jeho znenie, zvlášť však použité slovo „len“ v tomto ustanovení jasne naznačuje, že tým bolo sledované obmedzenie dohodnutého úroku v prípade skrátenia doby vrátenia peňazí a nie rozšírenie úročenia nad túto dobu. Zástancovia názoru o účení úveru po splatnosti sa doposiaľ uspokojujú nevysporiadali ani s jeho zrejmou kolíziou s úpravou, priznávajúcou veriteľovi za omeškание dlžníka s peňažným plnením iba úroky z omeškania (poplatok z omeškania), za situácie, keď možnosť kvantitatívneho rozšírenia tejto sankcie za oneskorené plnenie v občianskoprávných vzťahoch je v právnej praxi jednotne odmietané. Úročenie zosplatneného úveru zároveň nereflektuje ani skutočnosť, že právny poriadok úhrn sankcií za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov (podľa ust. § 3a ods. 2 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z. sa nimi rozumejú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov) limituje. I túto skutočnosť je potrebné mať na zreteli pri posudzovaní platnosti prípadnej dohody strán (pokiaľ ju súd prvej inštancie dokazovaním zistí) o povinnosti žalovanej plniť žalobcovi za omeškание s vrátením zosplatneného úverového dlhu úroky. Prirodzene vzhľadom na spotrebiteľskú povahu právneho vzťahu strán a zrejme formulárovú podobu tejto dohody (vychádzajúc z tvrdenia žalobcu v odvolaní) nemožno opomenúť posúdiť ju tiež z hľadiska predpisov na ochranu spotrebiteľov. K tomu odvolací súd vo vzťahu k ďalšiemu konaniu poznamenáva, že záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, musí byť

vždy preskúmateľným výsledkom vyhodnotenia rozhodujúceho spotrebiteľského kritéria, ktorým je primeraná rovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán (§ 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka). Nakoľko je dôvodom neprijateľnosti zmluvnej podmienky značná nerovnováha, ktorú v právnom vzťahu v neprospech spotrebiteľa zakladá, záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa nevyhnutne bez kvalifikovaného zdôvodnenia takejto nerovnováhy nezaobíde. Za takéto zdôvodnenie rozhodne nemožno bez ďalšieho považovať len konštatovanie, že zmluvná podmienka zakladá hrubú nadvládu dodávateľa voči spotrebiteľovi, tak ako to nesprávne urobil súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku. Pri posudzovaní formálnych náležitostí zmluvných dojednaní strán súd prvej inštancie neopomenie vziať do úvahy závery formulované Súdny dvorom EU v rozhodnutí C 42/15 Home Credit Slovakia proti Kláre Bíróovej, podľa ktorých smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere nevyžaduje, aby zmluva o úvere bola vyhotovená na jednom dokumente a vo svojej podstate pripúšťa, aby sa súčasťou písomnej úverovej zmluvy stali aj iné na trvalom nosiči zachytené náležitosti za predpokladu, že úverová zmluva na ne jasne a presne odkazuje a spotrebiteľovi boli pred uzavretím úverovej zmluvy skutočne odovzdané. Zároveň platí, že podmienka písomného zachytenia náležitostí na trvalom nosiči nie je spojená s požiadavkou podpisu takého nosiča, Súdny dvor EU však nevykládá aby takúto požiadavku nad rámec smernice 2008/48/ES stanovovala vnútroštátna úprava. Napokon odvolací súd k spôsobu rozhodnutia o trovách konania v ďalšom konaní v záujme vyhnúť sa nesprávosti, ktorej sa súd prvej inštancie dopustil v napadnutom rozsudku, upriamuje pozornosť na to, že čiastočný procesný úspech strán podľa prvoinštančným súdom inak správne zvoleného ust. § 255 ods. 2 C.s.p. zásadne odôvodňuje procesnému úspechu zodpovedajúce pomerné rozdelenie trov konania z čoho vyplýva, že len v prípade ak procesný úspech strán bude rovnaký alebo ak rozdiel v procesnej úspešnosti strán nebude možné určiť, stranám právo na náhradu trov konania podľa tohto zákonného ustanovenia nevznikne.

22. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne súd prvej inštancie tiež o všetkých trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.